

Οι Άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος στη Βασιλεύουσα - Η Ιεραποστολή (Αντώνιος - Αιμίλιος Ταχιάος, Σλαβολόγος)

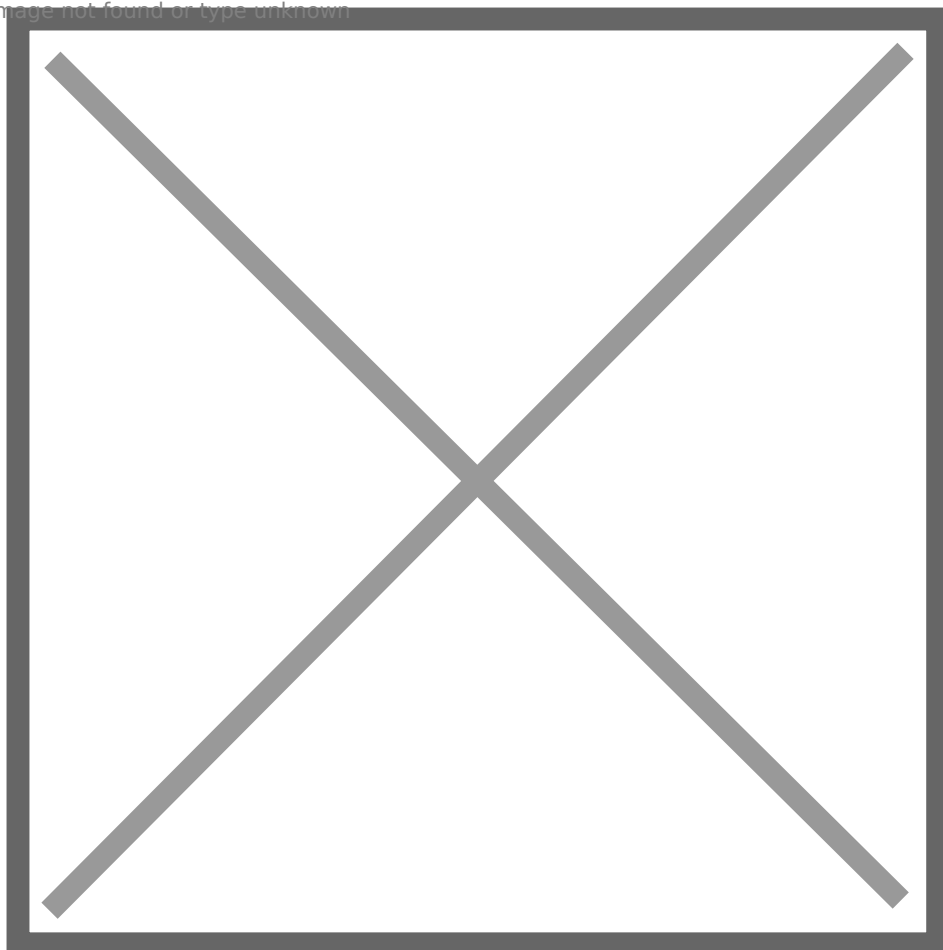
/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ποιο ήταν το πνευματικό κλίμα στην Κωνσταντινούπολη όταν πήγαν εκεί για ανώτερες σπουδές;

Ήταν η εποχή που είχε καταργηθεί η εικονομαχία και αμέσως άρχισε μια περίοδος ακμής των γραμμάτων και των τεχνών. Τώρα άρχιζε να επικρατεί ένας νέος «ουμανισμός», ο οποίος δεν ερχόταν σε αντίθεση με τη χριστιανική παράδοση. Κυρίαρχες μορφές στα γράμματα και στις τέχνες ήταν ο μετέπειτα πατριάρχης Φώτιος, ο οποίος προωθούσε τη γνώση της αρχαιοελληνικής φιλοσοφίας, και ο τέως μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Λέων ο Μαθηματικός, ο σπουδαίος επιστήμονας και εφευρέτης.

Image not found or type unknown

Εκεί σε ποιες σχολές φοίτησαν και ποιων δασκάλων τα μαθήματα διδάχτηκαν;

Ο Κύριλλος σπούδασε αρχικώς σε ιδιωτικούς καθηγητές, ενώ στη συνέχεια γράφηκε στη σχολή της Μαγναύρας, που ήταν το νεοϊδρυθέν πανεπιστήμιο της Κωνσταντινουπόλεως. Πρώτοι διδάσκαλοί του ήταν ο Λέων ο Μαθηματικός και ο μετέπειτα πατριάρχης Φώτιος. Εδώ ο Κύριλλος σπούδασε ρητορική, μαθηματικά, αστρονομία, μουσική, προπαντός όμως αρχαιοελληνική φιλοσοφία, στην οποία διέπρεψε, γι' αυτό και του αποδόθηκε ο τίτλος «Φιλόσοφος». Επίσης έχουμε πληροφορία και για μια ευρεία γλωσσομάθεια του Κυρίλλου, ο οποίος είχε ειδίκευση στις σημαντικές γλώσσες.

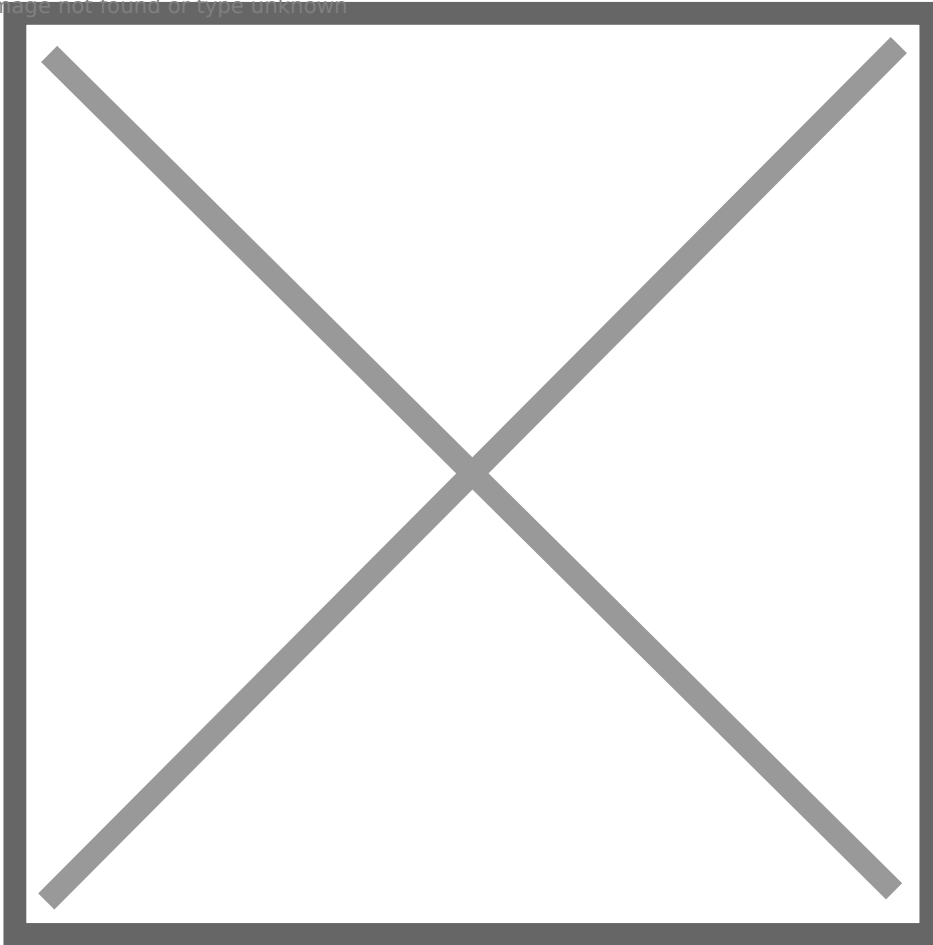
Πώς έγινε η επιλογή των δύο αδελφών για να ηγηθούν της πνευματικής αυτής αποστολής, στην οποία βεβαίως το παλάτι είχε επενδύσει και πολιτικά;

Οι αδελφοί επιλέχθηκαν, πρώτον, λόγω των προσόντων μόρφωσης και ικανοτήτων που διέθεταν και, δεύτερον, λόγω της προέλευσής τους. Ο πατέρας τους ήταν ανώτερος αξιωματούχος της Θεσσαλονίκης, έμπιστος του αυτοκράτορα, γι' αυτό

και ο τελευταίος στον μεν Μεθόδιο, που ήταν ο μεγαλύτερος, ανέθεσε υψηλό κρατικό αξίωμα, τον δε Κύριλλο κάλεσε στην Κωνσταντινούπολη για ανώτερες σπουδές. Στη συνέχεια ανέλαβε ο Κύριλλος υψηλό αξίωμα ως γραμματέας του πατριαρχείου.

Οποσδήποτε η βυζαντινή διοίκηση σχεδίαζε εξ αρχής να χρησιμοποιήσει τους δύο αδελφούς σε ειδικές αποστολές, οι οποίες θα εξυπηρετούσαν και κρατικούς σκοπούς και συμφέροντα. Η αποστολή που ανέλαβαν στον κόσμο των Σλάβων εξυπηρετούσε και εκκλησιαστικό αλλά συγχρόνως και πολιτικό σκοπό.

Image not found or type unknown

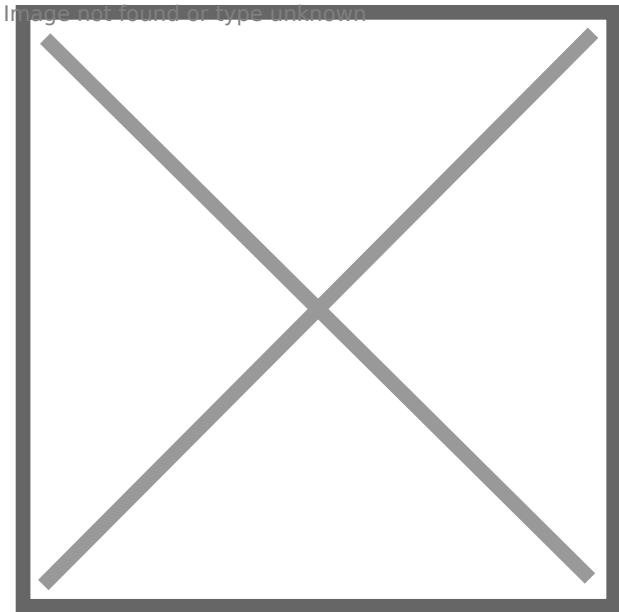

Πανήγυρη των Θεσσαλονικέων Αγίων στη Ρωσία.

Πόσο οργανωμένη ήταν η ιεραποστολή αυτή και μέσα σε ποιο πλαίσιο έγινε; Υπήρξε κάποια αφορμή;

Η αποστολή που ανέλαβαν ο Κύριλλος και ο Μεθόδιος στη Μεγάλη Μοραβία (σημερινή Τσεχία, Σλοβακία και κάποιες περιοχές της σημερινής Ουγγαρίας και Πολωνίας) δεν ήταν τυχαία. Έγινε ύστερα από πρόσκληση του ηγεμόνα της χώρας αυτής Ραστισλάβ, ο οποίος, με επιστολή του, ζήτησε από τον αυτοκράτορα Μιχαήλ Γ' να του στείλει επίσκοπο και διδάσκαλο, που να μπορεί να διδάξει τον λαό του

στη δική του σλαβική γλώσσα. Ο Ραστισλάβ γνώριζε ότι το Βυζάντιο θα μπορούσε να τον απαλλάξει από τον γερμανικό κλήρο στη Μοραβία, ο οποίος είχε επιβάλει στην εκκλησιαστική ζωή της χώρας τη λατινική γλώσσα.

Οι Άγιοι Κυρίλλος και Μεθόδιος.

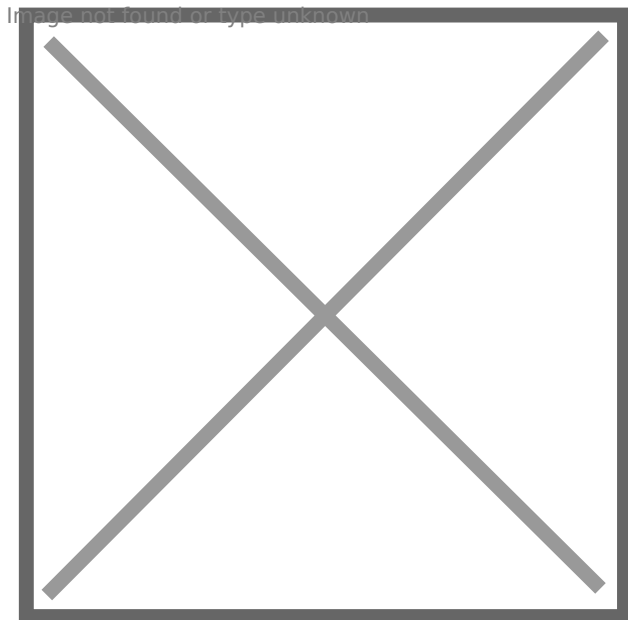
Ποιες ήταν οι πρώτες σχέσεις και εμπειρίες του Κύριλλου και του Μεθοδίου με τους Σλάβους;

Ο Μεθόδιος, μετά από κάποια χρόνια υπηρεσίας ως διοικητής βυζαντινής επαρχίας, παραιτήθηκε και έγινε μοναχός και στη συνέχεια ηγούμενος σε μοναστήρι του Ολύμπου της Βιθυνίας στη Μικρά Ασία. Αργότερα ήρθε κοντά του και ο Κύριλλος, και κατά τη μαρτυρία της βιογραφίας του, εδώ «ασχολείτο με βιβλία», πράγμα που σημαίνει φιλολογική εργασία. Στη Βιθυνία είχαν μεταφέρει σλαβικούς πληθυσμούς οι βυζαντινοί αυτοκράτορες Κώνστας Β' (το 665) και Ιουστινιανός Β' (το 688-689), υπάρχουν δε μαρτυρίες ότι στα εκεί μοναστήρια είχαν μονάσει και Σλάβοι. Εδώ λοιπόν ο Μεθόδιος δημιούργησε έναν φιλολογικό κύκλο ελλήνων και σλάβων συνεργατών, με προοπτική μια δραστηριότητα μέσα σε κάποια σλαβική χώρα. Σε μια ανακοίνωσή μου σε διεθνές συνέδριο το 1963 έχω καταδείξει επίδραση ελληνικών λέξεων της Μικράς Ασίας σε παλαιοσλαβικά κείμενα. Επίσης υπάρχουν ενδείξεις ότι ο Μεθόδιος είχε υπηρετήσει ως διοικητής στην «κομητεία» της Βιθυνίας, όπου υπήρχαν οι Σλάβοι, και εδώ ακριβώς τον είχε στείλει ο αυτοκράτορας, «ώστε να μάθει όλες τις σλαβικές συνήθειες και να εξοικειωθεί μ' αυτές», όπως λέγεται στη βιογραφία του. Εδώ προφανώς οι δύο αδελφοί έμαθαν τη γλώσσα των Σλάβων.

Ο Απόστολος Παύλος μιλώντας στους Αθηναίους τους είπε πως θα αναφερθεί στον Άγνωστο Θεό, του οποίου διατηρούσαν βωμό στην αγορά της Αθήνας. Στην περίπτωση των Κυρίλλου και Μεθοδίου, πώς είχαν

προετοιμαστεί για να επικοινωνήσουν με τους Σλάβους;

Η γνώση της σλαβικής γλώσσας και η ικανότητα να προσφέρουν σ' αυτήν τις αλήθειες της χριστιανικής πίστης ήταν το βασικό μέσο προσέλκυσης του ενδιαφέροντος των Σλάβων για την αποστολή τους στη Μοραβία. Αυτό το γεγονός άλλωστε ανταποκρινόταν απολύτως στο αίτημα που είχε διατυπώσει ο ηγεμόνας της Μεγάλης Μοραβίας προς τον αυτοκράτορα του Βυζαντίου. Ο Κύριλλος και ο Μεθόδιος έφεραν στη Μεγάλη Μοραβία το Ευαγγέλιο και άλλα ελληνικά κείμενα μεταφρασμένα στην παλαιοσλαβική γλώσσα της χώρας αυτής, ανοίγοντας έτσι έναν δρόμο όχι μόνο πολιτισμού αλλά και απελευθέρωσης από τη λατινική γλώσσα που είχαν επιβάλει εκεί οι Γερμανοί. Αυτή η προσφορά περιέκλειε μια τεράστια δύναμη και αξία και γι' αυτό εκτιμήθηκε δεόντως από τους Σλάβους.

Οι Άγιοι σε γραμματόσημο της Τσεχίας.

Η δημιουργία του πρώτου σλαβικού αλφαβήτου και η μετάφραση των ιερών βιβλίων στα σλαβικά εκφράζει και τον σεβασμό προς την εθνική ιδιαιτερότητα και παράδοση των λαών αυτών;

Η αποστολή των Κυρίλλου και Μεθοδίου στη Μεγάλη Μοραβία είχε οπωσδήποτε και έναν πολιτικό σκοπό. Το Βυζάντιο, γνωρίζοντας ότι οι Σλάβοι της Μεγάλης Μοραβίας δεν αποτελούν κίνδυνο γι' αυτό, απέβλεπε να τους προσεταιριστεί, ώστε οι Βούλγαροι, που ήταν πραγματικά κίνδυνος για την αυτοκρατορία, να έχουν στον Βορρά τους στο πρόσωπο του Ραστισλάβ έναν ενδεχόμενο σύμμαχο της Βυζαντινής αυτοκρατορίας. Κατά τα άλλα, το Βυζάντιο σεβόταν απόλυτα την εθνική και πολιτιστική αυτονομία των Σλάβων, κι αυτός είναι ο λόγος που δεν έκανε απολύτως καμία προσπάθεια για να τους εξελληνίσει. Οι θεσσαλονικείς

αδελφοί σεβάστηκαν τη γλώσσα των σλαβικών λαών και έθεσαν τις βάσεις της πνευματικής και πολιτιστικής αυτοτέλειάς τους. Έχοντας την ίδια χριστιανική πίστη και τις ίδιες βάσεις πολιτισμού με το Βυζάντιο, οι Σλάβοι της Μεγάλης Μοραβίας θα παρέμεναν μονίμως σύμμαχοι του Βυζαντίου. Εκτός των άλλων η αποστολή στη Μοραβία γινόταν και η απόδειξη ενός μεγάλου πειράματος.

[Αν θέλετε να διαβάσετε όλη τη συνέντευξη πατήστε εδώ](#)